

WOJCIECH JAGIEŁŁO

**PARTNERSTWO ORAZ WSPÓŁPRACA INSTYTUCJI
I STOWARZYSZEŃ MIEJSKICH KĘDZIERZYNA-KOŻŁA
Z INSTYTUTEM NAUK PEDAGOGICZNYCH
UNIwersYTETU OPOLSKIEGO**

W artykule przedstawiono współdziałanie jednostki naukowej w obszarze badawczym, dydaktycznym i organizacyjnym z wybranymi podmiotami miejskimi. Pracownicy Instytutu Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego od trzech dekad w ramach społecznej odpowiedzialności nauki współpracują z organizacjami i stowarzyszeniami funkcjonującymi w gminie samorządowej w mieście (po)przemysłowym. Identyfikacja zjawisk i problemów, które pomagają rozwiązywać naukowcy umożliwia sprawniejsze zarządzanie problemami społecznymi, stojącymi przed decydentami miejskimi.

Słowa kluczowe: Kędzierzyn-Koźle, samorząd, Instytut Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego, społeczna odpowiedzialność nauki, organizacje i stowarzyszenia miejskie

Kędzierzyn-Koźle jest stosunkowo młodym miastem bo powołanym administracyjnie w 1975 r. w wyniku połączenia dwóch ówczesnych miast (przemysłowego) Kędzierzyna i (tradycyjnego) Koźła wraz z okolicznymi osiedlami. Powstaje miasto o powierzchni 123 km² i potencjale demograficznym 69 tys. mieszkańców. Miasta rodzi jednak pewne problemy, które musieli rozwiązywać kolejni jego włodarze¹.

Gmina Kędzierzyn-Koźle od wielu lat współpracowała w różnym zakresie z ośrodkami naukowymi Opolszczyzny lub Górnego Śląska. Na

¹Zob. J. Woźniacki, *Determinanty narodzin aglomeracji kędzierzyńsko-kozielskiej*, [w:] *Kędzierzyn-Koźle. Wymiary życia miejskiego na przełomie XX i XXI wieku*, red. E. Nycz, Opole 2010, s. 52–72; E. Nycz, *Miasto Ww świadomości swoich obywateli*, [w:] *Problemy mieszkańców. Dylematy władzy. W poszukiwaniu lokalnego partnerstwa*, red. E. Nycz, Opole 2006 (multiprezentacja z badań reprezentacyjnych, tabele wynikowe na CD); E. Nycz, *Miasto jako niekończące się wyzwanie*, „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie” 2020, t. 21, s. 106–119.

szczególnością zasługuje wieloletnia współpraca badawcza, naukowa, organizacyjna struktur miejskich z Instytutem Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego (dawniej Wyższej Szkoły Pedagogicznej). Począwszy od pierwszej połowy lat 90. XX w. mamy do czynienia z propozycją, którą złożyło Towarzystwo Ziemi Kozielskiej ówczesnym władzom miejskim, aby zorganizować konferencję podsumowującą wstępnie czas transformacji w Kędzierzynie-Koźlu. Osobą zaangażowaną w ten pomysł był pracownik Instytutu Nauk Pedagogicznych Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu dr Edward Nycz, również członek Towarzystwa. Osoba ta stała się *spiritus movens* pierwszego spotkania naukowego po ostatnie odbyte w 2020 r. Kędzierzyńsko-Kozielskie Seminaria Naukowe stały się pewną marką rozpoznawalną w regionalnym świecie naukowym naszego miasta. Były i są one miejscem spotkań specjalistów różnych dziedzin społecznych, kulturalnych i ekonomicznych. Dwadzieścia pięć seminariów, które odbyły się w Kędzierzynie-Koźlu, przyczyniły się do tego, o czym kilkakrotnie mówił m.in. prof. Marek Szczepański, że dla rozwoju nowoczesnego miasta ważna jest dbałość o wysoki poziom kapitału ludzkiego i społecznego mieszkańców miasta i regionu².

Wygłoszone referaty, a szczególnie pozycje pokonferencyjne wskazywały ważne momenty decyzyjne i możliwe kierunki rozwoju miasta³. Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle wykorzystywał szczególnie materiały wydane później jako książki, w tym np.: *Kędzierzyn-Koźle. Miasto w procesie transformacji*, red. E. Nycz, Opole–Kędzierzyn-Koźle 1994; *Historyczne i współczesne problemy miasta i jego mieszkańców*, red. E. Nycz, Opole 1996; *Dziedzictwo i perspektywy miasta oraz jego mieszkańców*, red. E. Nycz, Z. Wiertelorz, Opole 2001; *Kędzierzyn-Koźle. Bilans lokalnych kapitałów z perspektywy 10 lat*, red. E. Nycz, Kędzierzyn-Koźle 2005; *Problemy mieszkańców. Dylematy władzy. W poszukiwaniu lokalnego partnerstwa*, red. E. Nycz, Opole 2006; *Kędzierzyn-Koźle. Kultura miasta – kultura w mieście*, red. E. Nycz, Opole 2009; *Kędzierzyn-Koźle. Wymiary życia miejskiego na*

²M.S. S z c z e p a ń s k i, *Czy Kędzierzyn-Koźle jest miastem nowoczesnym? Refleksje o nowoczesności i nowoczesnym mieście*, [w:] *Historyczne i współczesne problemy miasta i jego mieszkańców*, red. E. Nycz, Opole 1996, s. 379–399; M.S. S z c z e p a ń s k i, *Dekalog miasta i regionu nowoczesnego*, [w:] *Dziedzictwo i perspektywy miasta oraz jego mieszkańców*, red. E. Nycz, Z. Wiertelorz, Opole 2002, s. 57.

³Zob. J. W r ó b l e w s k a - J a c h n a, E. N y c z, *Kędzierzyn-Koźle – Racibórz. Zasoby kapitałów miast średniej wielkości*, [w:] *Kędzierzyn-Koźle. Wymiary życia miejskiego na przełomie XX i XXI wieku*, red. E. Nycz, Opole 2010, s. 96–112; zob. A. D r o b - n i a k, E. S z a f r a n e k, *Potrzeby i kierunki rozwoju oraz rewitalizacji Kędzierzyna-Koźla*, [w:] *Kędzierzyn-Koźle – 40 lat. Priorytety miasta i mieszkańców na początku XXI wieku*, red. E. Nycz, Opole 2016, s. 81–118.

przełomie XX i XXI wieku, red. E. Nycz, Opole 2010; *Lokalne dziedzictwo (wielokulturowe i walory przyrodnicze jako wartość promocyjno-turystyczna*, red. E. Nycz, Opole 2012; *Kędzierzyn-Koźle – 40 lat. Priorytety miasta i mieszkańców na początku XXI wieku*, red. E. Nycz, Opole 2016.

Artykuły i materiały opisowo-analityczne zawarte w wymienionych książkach wspomagały budowę kolejnych strategii miejskich, to jest: „Strategii rozwoju miasta do 2010 r.” (opracowanej przez SJOS), „Strategii rozwoju miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2009–2015” (Progress Consulting Sp. z o.o.) oraz „Strategii rozwoju miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014–2020” (EU-Consult Sp. z.o.o.)⁴.

Wiedzę pomocną dla pracowników urzędu przy dokonywaniu oceny zjawisk miejskich lub ludnościowych „dostarczają” redagowane przez Edwarda Nycza „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie”. Ten periodyk wydawany jest od 1985 r. przez TZK⁵. Znajdują się w nim artykuły analityczne pisane przez regionalnych naukowców odnoszące się do kędzierzyńsko-kozielskiego świata społecznego, kulturalnego lub gospodarczego⁶. Ważne są również podejmowane w „Szkicach...” tematy historyczne i wybrane elementy kroniki miasta za dany czas. W najnowszych „Szkicach...” podjęto m.in. następujące tematy:

– rola powstałego muzeum w kształtowaniu pamięci historycznej miasta: „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskiej”, t. 19, red. E. Nycz, Kędzierzyn-Koźle–Opole 2018 (234 s.);

– telewizje lokalne w kształtowaniu demokracji i samorządności: „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie”, t. 20, red. nauk. E. Nycz, Opole–Kędzierzyn-Koźle 2019 (217 s.);

– przeobrażenia społeczno-ekonomiczne miasta w ostatnim 45-leciu: „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie”, t. 21, red. nauk. E. Nycz, Opole–Kędzierzyn-Koźle 2020 (216 s.);

– średniowieczna symbolika religijna w kulturze obecnego miasta: „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie”, t. 22, red. nauk. E. Nycz, Opole–Kędzierzyn-Koźle 2021 (w druku).

⁴ Zob. E. N y c z, *Wizje rozwoju miasta Kędzierzyn-Koźle (1975–2015)*, [w:] *Kędzierzyn-Koźle – 40 lat. Priorytety miasta i mieszkańców na początku XXI wieku*, red. E. Nycz, Opole 2016, s. 47–80.

⁵ Od 2014 r. redaktorem naukowym jest Edward Nycz (pedagog, socjolog), a samodzielni pracownicy nauki INP stanowią jego radę naukową. Instytut na prośbę TZK od 2012 r. przejął opiekę naukową nad „Szkicami...” oraz od 2016 r. jest ich wydawcą w Wydawnictwie Uniwersytetu Opolskiego.

⁶ Zob. E. N y c z, *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie – analiza ilościowa zawartości*, „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie” 2016, t. 18, s. 93–107.

Przywołane seminaria miejskie oraz publikacje poseminaryjne ze „Szkicami...” włącznie to instytucjonalne dzieło współdziałania Towarzystwa Ziemi Kozielskiej z Instytutem Nauk Pedagogicznych UO (umowa o współpracy podpisana została w 2012 r.), któremu lideruje od lat prof. UO Edward Nycz. Ale nie tylko ta osoba stała się w ostatnim dziesięcioleciu animatorem życia intelektualnego w mieście, w którym nie funkcjonuje samodzielna szkoła wyższa. W naszym mieście zauważalna jest również praca innych pracowników Instytutu, którzy moderują różne sfery życia w Kędzierzynie-Koźlu.

Ciekawa jest równocześnie kilkuletnia współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (MOPS) w Kędzierzynie-Koźlu z pracownikami naukowo-dydaktycznymi o specjalności praca socjalna. Była dyrektorką tej placówki Danuta Ceglarek i obecna dyrektorka Agata Morkis zwracały wielokrotnie uwagę na współpracę MOPS z uczelniami wyższymi w zakresie wymiany wiedzy oraz profesjonalnego diagnozowania trudnych sytuacji społecznych w środowisku naszego miasta. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu od ponad 20 lat współpracuje z opolskimi pedagogami. W roku 2014 podpisano oficjalną umowę o współpracy badawczej, szkoleniowej, animacyjnej i projektowej. Ze strony Instytutu pracę koordynowały: prof. UO dr hab. Anna Koziarska-Weissbrot, prof. UO dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska oraz dr Piotr Sikora⁷. W ramach współpracy w ostatnich latach 2017–2020 działania obopólne dotyczyły następujących projektów mających zwieńczenie konferencyjne:

– IV Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Metodyczna – *Funkcjonowanie rodzin z problemem długotrwałej choroby*, 20 czerwca 2017 r., organizatorzy: Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu, Uniwersytet Opolski (Zakład Pracy Socjalnej – Instytut Nauk Pedagogicznych UO);

– V Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Metodyczna – *Przemoc wobec różnych grup osób*, 22 maja 2018 r., organizatorzy: Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu, Uniwersytet Opolski (Zakład Pracy Socjalnej – Instytut Nauk Pedagogicznych UO);

– VI Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Metodyczna – *Kompleksowe wsparcie seniorów w środowisku lokalnym*, 21 maja 2019 r., organizatorzy:

⁷ Efekty współpracy zostały zaprezentowane w: P. S i k o r a, *Zasoby osób starszych w budowaniu kapitału społecznego Śląska Opolskiego*, Opole 2020. Wiele materiałów o wydarzeniach senioralnych w Kędzierzynie-Koźlu można znaleźć np. w „Nowej Gazecie Lokalnej” (zasięg miejski i powiatowy) oraz „Empowerment Senior” (kwartalnik ROPS w Opolu, zasięg regionalny).

Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu, Uniwersytet Opolski (Zakład Pedagogiki Społecznej i Pracy Socjalnej – Instytut Nauk Pedagogicznych UO).

W latach 2020 i 2021 planowana konferencja nie odbyła się ze względów pandemicznych. Na wskazanych spotkaniach konferencyjnych prezentowane były materiały badawcze, które umożliwiały tłumaczenie meandrów życia społecznego w zmieniającym się społeczeństwie (o)polskim. Konferencje te, gromadzące wiele zainteresowanych osób, zawierały nie tylko wykłady i prezentacje badawcze, ale i warsztaty, na których z obopólnym pożytkiem (pracowników i badaczy) omawiano ważne, bieżące kwestie – społeczno-kulturalne, pedagogiczne i socjalne. Współpraca instytucji obejmuje nie tylko transfer danych i wiedzy, ale również kształcenie kursowe i akademickie pracowników socjalnych oraz praktyki studentów w jednostkach kędzierzyńsko-kozielskiego MOPS-u. Studenci pedagogiki i pracy socjalnej są włączani w bieżący wolontariat w placówkach kędzierzyńsko-kozielskiej pomocy społecznej. Ważne również są prace dyplomowe i projekty socjalne studentów podejmujące tematykę powiązaną z pomocą społeczną i pracą socjalną w naszym rejonie, a budujące kulturę organizacji i zasoby wiedzy pracowników i organizacji pomocowych.

Instytut Nauk Pedagogicznych poprzez swoich pracowników koordynuje i wspomaga obecnie działalność Uniwersytetów Trzeciego Wieku (UTW) w Kędzierzynie-Koźlu (obecnie są dwa). Inicjatywa powołania studium wiedzy dla osób trzeciego wieku z 2000 r. była projektem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w osobie prowadzącej tę sprawę Danuty Ceglarek. W roku 2003 studium przekształcono za sprawą pomysłu Edwarda Nycza w Uniwersytet Trzeciego Wieku. Aktualnie w mieście funkcjonuje (ze względu na dużą geograficznie miejską przestrzeń) Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Kędzierzynie-Koźlu (<http://www.sutwkedzierzynkozle.pl>) oraz od 2014 r. Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku Ziemi Kozielskiej w Kędzierzynie-Koźlu (<http://www.ziemiakozielska.pl>). Pierwszy uniwersytet wspomagają z ramienia Uniwersytetu Opolskiego pracownicy Instytutu Nauk Pedagogicznych dr Jolanta Piechnik-Borusowska, a drugi uniwersytet – prof. UO dr hab. Edward Nycz (przewodniczący Rady Programowej UTW „Ziemia Kozielska”). Oba uniwersytety mają podpisane umowy o współpracy z Instytutem Nauk Pedagogicznych UO (z 2015 r.). Pracownicy uniwersytetu wielokrotnie w ostatnim czasie przeprowadzali zajęcia ze studentami trzeciego wieku, które dotyczyły spraw społecznych, kulturalnych i polityki zdro-

wotnej. Praca Uniwersytetu Trzeciego Wieku „Ziemi Kozielskiej” została szczegółowo opisana w tomie 20 „Szkićów...”⁸.

Jednym z problemów cywilizacyjnych staje się rozpad rodzin i tego społeczno-wychowawcze konsekwencje w odniesieniu do dzieci. Tworzenie i wsparcie rodzin zastępczych to ważne zadanie w pracy samorządu miejskiego i powiatowego. W realizacji tego zadania od kilku lat również uczestniczą pracownicy Instytutu Nauk Pedagogicznych, współpracując badawczo i organizacyjnie z lokalnym stowarzyszeniem próbującym rozwiązywać wskazane problemy⁹. W roku 2017 Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych „Dobra Rodzina” z Kędzierzyna-Koźła podjęło systematyczną kooperację z Instytutem Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego w obszarze rodzicielstwa zastępczego, która przerodziła się w stałą współpracę w wyniku podpisania Porozumienia o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Opolskim – Instytutem Nauk Pedagogicznych a Stowarzyszeniem Rodzin Zastępczych „Dobra Rodzina” w Kędzierzynie-Koźlu w 2019 r. Dokument sygnował dyrektor Instytutu Nauk Pedagogicznych UO Edward Nycz oraz prezes Stowarzyszenia Gerard Wilczek a pełnomocnikiem Instytutu, odpowiedzialnym za realizację ustalonych zadań, została dr Patrycja Kaszubska-Dziergas¹⁰. Celem współpracy jest m.in. wspieranie badaniami naukowymi, promocja oraz zmiana postrzegania pieczy zastępczej i rodzicielstwa zastępczego, wsparcie rodziców zastępczych oraz zwiększenie możliwości pozyskiwania rodzin zastępczych, a także wymiana poglądów na temat rozwoju i wspierania pieczy zastępczej w województwie opolskim. Dla osiągnięcia celów dotychczas wspólnie zorganizowano trzy konferencje naukowe dotyczące obszaru rodzicielstwa zastępczego oraz kilkumiesięczne spotkania grup roboczych, w skład których weszli specjaliści zajmujący się wspieraniem rodzin zastępczych, pracownicy naukowcy badający tę problematykę, przedstawiciele organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz członkowie rodzin zastępczych mający wieloletnie doświadczenie w procesie opiekuńczo-wychowawczym.

⁸ P. Cieśła, T. Bączkowska, *Aktywność osób starszych na przykładzie działalności kulturalno-oświatowej i edukacyjnej Uniwersytetu Trzeciego Wieku „Ziemi Kozielskiej”*, „Szkić Kędzierzyńsko-Kozielskie” 2019, t. 20, s. 152–165.

⁹ P. Kaszubska-Dziergas, *Rodzicielstwo zastępcze w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim*, „Szkić Kędzierzyńsko-Kozielskie” 2020, t. 21, s. 139–151.

¹⁰ Zob. J. Wilczek, G. Wilczek, *Słowo wstępne*, [w:] *Rodzicielstwo zastępcze – w poszukiwaniu modelu wsparcia i animowania współpracy środowiskowej*, red. P. Kaszubska-Dziergas, J. Tomczyk, Opole 2020, s. 9–10.

W dniach 21–22 października 2020 r. w Studenckim Centrum Kultury Uniwersytetu Opolskiego odbyło się dwudniowe Forum Rodzicielstwa Zastępczego. Było one efektem współpracy pomiędzy Instytutem Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego a Stowarzyszeniem Rodzin Zastępczych „Dobra Rodzina” w Kędzierzynie-Koźlu przy realizacji projektu pod nazwą: „Partnerstwo na rzecz rodzicielstwa zastępczego w województwie opolskim”. Forum zorganizowano pod patronatem Instytutu Nauk Pedagogicznych UO oraz Starosty Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego¹¹. Efektem Forum¹² była publikacja omawiająca możliwości wsparcia rodzin zastępczych w kraju¹³.

* * *

Podsumowując wskazane elementy kooperacji i współpracy pomiędzy podmiotami lokowanymi na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle a Instytutem Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego można stwierdzić, że współpraca rozpoczęła się ponad ćwierć wieku temu. Zmiany transformacyjne „wymusiły” współpracę środowisk naukowych i samorządowych (stowarzyszeniowych) w ocenie i rozumieniu zmian cywilizacyjnych zachodzących w III Rzeczypospolitej¹⁴. W sytuacji Kędzierzyna-Koźła osoba Edwarda Nycza stała się zwornikiem Instytutu Nauk Pedagogicznych UO z regionalnym stowarzyszeniem o aspiracjach naukowych – Towarzystwem Ziemi Kozielskiej (którego jest członkiem od 1987 r., a obecnie od

¹¹ Zob. <http://inp.wns.uni.opole.pl/2020/10/26/relacja-z-dwudniowego-forum-rodzicielstwa-zastepczego/> (20.09.2021).

¹² W pierwszym dniu Forum relacja w sieci zanotowała 6,3 tys., a w drugim dniu 5,1 tys. wejść na stronę uniwersyteckiego Facebooka.

¹³ *Rodzicielstwo zastępcze – w poszukiwaniu modelu wsparcia i animowania współpracy środowiskowej*, red. P. Kaszubska-Dziergas, J. Tomczyk, Opole 2020. Należy nadmienić, że Instytut Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego stał się partnerem Stowarzyszenia Rodzin Zastępczych „Dobra Rodzina” z Kędzierzyna-Koźla w realizacji projektu pt. Partnerstwo na rzecz rodzicielstwa zastępczego w województwie opolskim, sfinansowanego przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020. Głównym celem projektu było wypracowanie modeli i strategii zakładania i prowadzenia grup wsparcia, adekwatnie do potrzeb i wymagań rodziców zastępczych oraz ich dzieci, a także możliwości pozyskiwania kandydatów na rodziców zastępczych. Efekt został osiągnięty i zaprezentowany w powyższej publikacji.

¹⁴ Por. *Kędzierzyn-Koźle. Miasto w procesie transformacji*, red. E. Nycz, Opole–Kędzierzyn-Koźle 1994.

kilku lat także prezesem¹⁵) i Urzędem Miasta Kędzierzyna-Koźle. Współpraca badawcza i organizacyjna z pracownikami wydziałów: Kultury, Sportu i Turystyki; Strategii Rozwoju i Środków Pomocowych; Oświaty i Wychowania oraz Biura Informacji i Promocji Miasta zaowocowała nie tylko badaniami, ale i kolejnymi inicjatywami naukowymi lub popularnonaukowymi. Urząd Miasta, widząc efekty tej jednostkowej współpracy, podejmował dalsze współdziałania z kolejnymi osobami, których działalność była pomocna i znacząca dla rozwiązywania trudnych spraw miejskich. Sprawując urząd zastępcy Prezydenta Miasta chciałbym podziękować dyrekcji Instytutu Nauk Pedagogicznych i wymienionym w tekście jego pracownikom za animacyjną i często wolontariacką pomoc w rozwiązywaniu rodzących się w XXI w. nowych kwestii miejskich oraz partnerski transfer uniwersyteckiej wiedzy w struktury municypalnego samorządu. Przedstawione działania (projekty) skierowane są nie tylko do samorządowców, ale przede wszystkim do mieszkańców Kędzierzyna-Koźla (tych starszych, ze względów demograficznych, ale i tych będących w wieku szkolnym). W mieście, gdzie zetknęły się różne grupy społeczne, klasowe, regionalne i etniczne każda praca budująca lub wspomagająca kapitał społeczny tego miejsca (jako szeroko rozumianego pogranicza) jest szczególnie cenna dla dobrostanu jego mieszkańców.

Bibliografia

Cieślak P., Bączkowska T., *Aktywność osób starszych na przykładzie działalności kulturalno-oświatowej i edukacyjnej Uniwersytetu Trzeciego Wieku „Ziemi Kozielskiej”*, „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie” 2019, t. 20, s. 152–165.

Drobniak A., Szafrańek E., *Potrzeby i kierunki rozwoju oraz rewitalizacji Kędzierzyna-Koźla*, [w:] *Kędzierzyn-Koźle – 40 lat. Priorytety miasta i mieszkańców na początku XXI wieku*, red. E. Nycz, Opole 2016, s. 81–118.

<http://inp.wns.uni.opole.pl/2020/10/26/relacja-z-dwudniowego-forum-rodzicielstwa-zastepczego/> (20.09.2021).

Kaszubska-Dziergas P., *Rodzicielstwo zastępcze w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim*, „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie” 2020, t. 21, s. 139–151.

¹⁵ Celem TZK było od wielu lat powołanie muzeum miejskiego. Zjazd TZK dokonał przekształcenia Muzeum Towarzystwa Ziemi Kozielskiej w Muzeum Ziemi Kozielskiej (XII 2016). Opisane to jest w artykule: E. Nycz, *Idea lokalnego muzeum w działalności Towarzystwa Ziemi Kozielskiej (1964–2016)*, „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie” 2018, t. 19, s. 104–124; oraz I. Migoc, B. Bezeg, *Muzeum Ziemi Kozielskiej w organizacji w latach 2018–2020 – przepis na sukces*, „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie” 2020, t. 21, s. 152–160.

Kędzierzyn-Koźle. Miasto w procesie transformacji, red. E. Nycz, Opole–Kędzierzyn-Koźle 1994.

M i g o c z I., B e z e g B., *Muzeum Ziemi Kozielskiej w organizacji w latach 2018–2020 – przepis na sukces*, „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie” 2020, t. 21, s. 152–160.

N y c z E., *Idea lokalnego muzeum w działalności Towarzystwa Ziemi Kozielskiej (1964–2016)*, „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie” 2018, t. 19, s. 104–124,

N y c z E., *Miasto jako niekończące się wyzwanie*, „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie” 2020, t. 21, s. 106–119.

N y c z E., *Miasto w świadomości swoich obywateli*, [w:] *Problemy mieszkańców. Dylematy władzy. W poszukiwaniu lokalnego partnerstwa*, red. E. Nycz, Opole 2006 (multi-prezentacja z badań reprezentacyjnych, tabele wynikowe na CD).

N y c z E., *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie – analiza ilościowa zawartości*, „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie” 2016, t. 18, s. 93–107.

N y c z E., *Wizje rozwoju miasta Kędzierzyn-Koźle (1975–2015)*, [w:] *Kędzierzyn-Koźle – 40 lat. Priorytety miasta i mieszkańców na początku XXI wieku*, red. E. Nycz, Opole 2016, s. 47–80.

Rodzicielstwo zastępcze – w poszukiwaniu modelu wsparcia i animowania współpracy środowiskowej, red. P. Kaszubska-Dziergas, J. Tomczyk, Opole 2020.

S i k o r a P., *Zasoby osób starszych w budowaniu kapitału społecznego Śląska Opolskiego*, Opole 2020.

S z c z e p a ń s k i M.S., *Czy Kędzierzyn-Koźle jest miastem nowoczesnym? Refleksje o nowoczesności i nowoczesnym mieście*, [w:] *Historyczne i współczesne problemy miasta i jego mieszkańców*, red. E. Nycz, Opole 1996, s. 379–399.

S z c z e p a ń s k i M.S., *Dekalog miasta i regionu nowoczesnego*, [w:] *Dziedzictwo i perspektywy miasta oraz jego mieszkańców*, red. E. Nycz, Z. Wiertelorz, Opole 2002, s. 55–59.

W i l c z e k J., W i l c z e k G., *Słowo wstępne*, [w:] *Rodzicielstwo zastępcze – w poszukiwaniu modelu wsparcia i animowania współpracy środowiskowej*, red. P. Kaszubska-Dziergas, J. Tomczyk, Opole 2020, s. 9–10.

W o ń n i a c k i J., *Determinanty narodzin aglomeracji kędzierzyńsko-kozielskiej*, [w:] *Kędzierzyn-Koźle. Wymiary życia miejskiego na przełomie XX i XXI wieku*, red. E. Nycz, Opole 2010, s. 52–72.

W r ó b l e w s k a - J a c h n a J., N y c z E., *Kędzierzyn-Koźle – Racibórz. Zasoby kapitałów miast średniej wielkości*, [w:] *Kędzierzyn-Koźle. Wymiary życia miejskiego na przełomie XX i XXI wieku*, red. E. Nycz, Opole 2010, s. 96–112.

**PARTNERSHIP AND COOPERATION OF INSTITUTIONS AND ASSOCIATIONS
BASED IN KĘDZIERZYN-KOŹLE WITH THE INSTITUTE
OF PEDAGOGICAL SCIENCES OF THE UNIVERSITY OF OPOLE**

The article presents issues relating to the co-operation in the areas of research, didactics and organization of a scientific institute with selected entities based in a city. For three decades now the employees of the Institute of Pedagogical Sciences of Opole University

have been cooperating with organizations and associations functioning in a self-governing municipality of a (post)industrial city. They have developed the contacts within the framework of responsibility of science. The identification of phenomena and problems which academics help to solve enhances a more effective management of social issues that city decisionmakers have to face.

Keywords: Kędzierzyn-Koźle, local government, Institute of Pedagogical Sciences of Opole University, societal responsibility of science, city-based organizations and associations